Гаррі Гаррісон

ЖЕРТВОПРИНЕСЕННЯ

Harry Harrison.

The Gods Themselves Throw Incense(1966).

Анотація:

Космічний корабель "Юрій Гагарін" вибухнув у польоті від Місяця до Землі. В живих залишилося троє: жінка і двоє чоловіків. Вони знаходяться в рятувальній капсулі, але не можуть подати сигнал лиха через сонячну бурю. Щоб дістатися до Землі, звідки їх почують, знадобиться від трьох до чотирьох тижнів, а кисню в капсулі вистачить (для трьох) тільки на два тижні. Тому, щоб двоє могли вижити, третій повинен померти. Хто стане жертвою?

В одну мить космічний корабель "Юрій Гагарін" з тисячофутової колони виблискуючого металу перетворився на хмару полум'я, газу, що розширюється, ребристих уламків і палаючих факелів. Сімдесят три людини померли у момент катастрофи, миттєво і безболісно. Причину вибуху так і не вдалося встановити, оскільки усі свідки загинули, а можливі речові докази розкидало по Всесвіту. Якби знайшовся сторонній спостерігач, він би побачив, як з'явилася і зникла хмара газу, залишивши після себе шматки перекрученого металу, обвуглені тіла, розкриті валізи, поламані агрегати, що розлітаються в різні боки. Кожен з предметів набув в результаті вибуху власної швидкості і прискорення. Деякі фрагменти деякий час летіли паралельно, але потім, через індивідуальні особливості, також почали розходитися, втрачаючись в міжпланетному просторі. Уламки побільше набули супутників. Книга з радіокодами почала обертатися навколо реактора корабля, утримувана законом тяжіння. Труп помічника боцмана стискував в скрижанілих

руках м'які складки жіночої сукні. Але сонячна радіація і абсолютна сухість космічного простору немилосердно обійшлися з волокнами, перетворивши матерію на пил, який понесло відцентровими силами. Ніхто не міг вижити в такій катастрофі, але сліпий випадок може не лише убити, але і врятувати.

Три людини опинилися в рятувальній капсулі, єдина серед них жінка ще не прийшла до тями після удару головою об перегородку. Один чоловік перебував в стані шоку, його руки висіли, як батоги, а думки кружляли, немов потяг на іграшковій залізниці. Другий відкривав пластикову пляшку горілки.

— На усіх американських кораблях є коньяк, — говорив він, віддираючи смужку пластика, потім скручуючи кришку. — Англійці комплектують аптечки першої допомоги віскі. Молодці, нічого не скажеш. Але мені перепало літати на російському кораблі. Подивимося, чим вони можуть похвалитися.. — він приклав пляшку до рота, обома руками натиснув на неї.

— Тридцять тисяч фунтів готівкою, — бубонів Даміан Брейшоу. — Тридцять тисяч фунтів.. Господи, вони ж не можуть покласти на мене відповідальність за їх пропажу, — він зачепив каблуком стінку рятувальної капсули і підвівся на пару дюймів. Повільно повернувся на колишнє місце. І хоча шкіра його кольором нагадувала крейду, а шок перетворив обличчя на маску, видно було, що парубок він симпатичний. Волосся носив довге, але від зачіски не залишилося і сліду, так що пасма лізли на лоб і в очі. Він підняв руку, щоб відкинути його, але до волосся рука так і не дійшла.

— Хочеш випити, приятелю? — запитав другий чоловік, простягаючи йому пляшку. — Я думаю, пара ковтків тобі не завадить, так що не відкладай на завтра те, що можна випити сьогодні.

— Брейшоу.. Даміан Брейшоу, — видав він, беручи пляшку. Закашлявся, ковтнувши міцного напою, і уперше після вибуху відволікся від думок про втрачені гроші, помітив темно-зелену форму другого чоловіка, золоті нашивки на плечах. — Ви — космонавт., офіцер корабля.

— Цілком вірно. Зір у тебе відмінний. Я — другий лейтенант Коуен. Зви мене Чак. А я тебе — Даміан.

— Лейтенант Коуен, можете ви сказати..

— Чак, і давай на "ти".

— .Можеш ти сказати, що сталося? Я нічого не розумію, він обвів поглядом рятувальну капсулу, захищену сіткою лампу, ряд важелів з незрозумілими словами.

— Корабель вибухнув, — безпристрасно відповів Чак, але тут же приклався до пляшки. Довгі роки служби не пройшли даремно, шкіру біля очей прорізали глибокі зморшки, щетина на поголеній голові на добру половину складалася з сивини, але він ніяк не міг змиритися з тим, що буквально за декілька секунд величезний корабель перетворився на ніщо. — Випий ще, — він протягнув пляшку Даміану. — Ми повинні її прикінчити. Вибухнув — це усе, що я знаю. Просто вибухнув. Я відкрив люк в капсулу, проводив планову перевірку. Так мене шпурнуло всередину. Ти проходив повз, тому я встиг прихопити і тебе. Чи ти не пам'ятаєш? Даміан зам'явся, потім похитав головою.

— Так, схопив спочатку тебе, потім дівчину, вона лежала на палубі без свідомості. Коли затягував її, почув хрускіт перегородок, що рушаться. Стрибнув услід. Люк закрило вакуумом, перш ніж я встиг доторкнутися до нього.

— — А інші?.

— Мертві, Даміан, усі до єдиного. Якщо хто і вижив, так це ми. Даміан ахнув:

— Ти упевнений?

— Абсолютно. Я спостерігав через ілюмінатор. Корабель розлетівся вщент. Вибухнув. Коли б не заздалегідь відкритий люк, ми б теж не врятувалися. Не розраховуй, що такий шанс може трапитися ще раз.

— Нас знайдуть? — Голос Даміана тремтів. Чак знизав плечима:

— Важко сказати. Дай пляшку, дуже вже сильно ти на неї тиснеш.

— Ти можеш повідомити про те, що ми живі, в капсулі має бути радіо.

Чак крякнув після ще одного доброго ковтка, підняв практично порожню пляшку, подивився на світло.

— У тебе, Даміан, зовсім не все гаразд. Ти ж лежав і дивився, як я посилаю SOS. Але швидко зрозумів, що заняття це безперспективне.

— Не пам'ятаю. Шок, чи знаєш. Але чому ти перестав кликати на допомогу? Я не розумію.

Чак нахилився, взявся за один з важелів. Піднялася кришка, відкривши контрольну панель радіопередавача. Чак натиснув на клавішу, і маленьку капсулу наповнив шум водоспаду. Друге натискання відновило тишу, Чак повернув кришку на місце. Даміан похитав головою:

— Що це?

— Перешкоди. Через бурю на Сонці. Через них нашому сигналу не пробитися. Нам не залишається нічого іншого, як чекати, поки буря вщухне. Дивися, наша подруга опам'ятовується.

Обоє обернулися до жінки, яка лежала на оббитій м'яким, пружним матеріалом стіні капсули. Очі Даміана широко розкрилися. Тільки тепер він помітив, яка вона красуня. Вогняно-руде волосся обрамляло ангельське личко. Рожеву гладенькість шкіри псував лише огидний синяк на лобі. Пишність форм підкреслювала сукня з обтяжуючим ліфом і широкою спідницею. Спідниця задерлася мало не до талії, оголивши стрункі, апетитні ніжки і чорну мереживну нижню білизну.

— Слухай, — Даміан протягнув руку, прибрав. — чи Не варто нам., ее, поправити їй одяг?

— Зроби це, — Чак посміхнувся. — Але мені вона подобається і такою. Ніколи не бачив., як їх називають., таких панталончиків. Дуже забавно, — але при цьому він нахилився і натягнув спідницю на ноги жінки.

Жінка повернула голову, застогнала.

— У неї важка травма? — запитав Даміан. — Ми можемо чим-небудь їй допомогти?

— Уявлення не маю і ні, в такому ось порядку. Якщо, звичайно, ти не лікар..

— Ні, не лікар.

— Тоді ми безсилі. Нехай спить. Коли прийде до тями, я дам їй ковток ось цього фарбоочищувача. Людині, що втратила свідомість, пити давати не можна. Рідина може потрапити в легені. Курс надання першої допомоги, розділ 3В, Космічна академія.

Чоловіки мовчки спостерігали, як піднялися повіки, розплющивши чудові сірі очі, як жінка ковзнула поглядом по їх обличчях, інтер'єрі крихітної капсули. Потім вона почала нестямно волати. Після третього крику Чак перервав її важким ляпасом. На щоці залишився слід його долоні, але крики змінилися риданнями.

— Не потрібно тобі.. — почав Даміан.

— Ще й як потрібно, — перервав його Чак. — З медичних міркувань. Жах пройшов, так що тепер вона спокійно поплаче і заспокоїться. Я — Чак, — звернувся він до жінки. — Це — Даміан. А як звуть тебе?

— Що з нами трапилося? Де ми?

— Чак і Даміан. А хто ти?

— Будь ласка, скажіть мені. Я — Хелена Тібловськи. Що трапилося?

— Я вас знаю, принаймні чув про вас, — заговорив Даміан. — Ви художниця з Місячного центру.

— Подробиці залишимо на потім, приятелю. Ми — в рятувальній капсулі, Хелена, у нас усе добре. Є вода, їжа, кисень., і радіо, щоб викликати допомогу. Я говорю тобі це, давай відразу перейдемо на "ти", щоб ти зрозуміла вигоди нашого становища порівняно з іншими пасажирами і членами екіпажа "Гагаріна". Сталася катастрофа. Усі загинули.

— — А, що буде з нами?

— Хороше питання. Ти можеш допомогти мені знайти відповідь на це питання. Закінчуй пляшку, вона мені потрібна порожня. І мені потрібне взуття, і твоє, і Даміана.

— Що ти таке кажеш? Навіщо тобі наше взуття? Чак вже відкручував гвинти люка.

— Логічне питання. Я — єдиний серед вас член екіпажа, тому командування автоматично покладається на мене. Але у нас не та ситуація, коли можна вимагати сліпої покори, тому я розповім, що знаю і що хочу зробити. Катастрофа сталася, коли ми здолали приблизно чверті відстані від Місяця до Землі. Де ми зараз, я не маю жодного уявлення, а з'ясувати це необхідно.

Покінчивши з гвинтами, Чак зняв віконницю, що прикривала єдиний ілюмінатор рятувальної капсули. Зовні зірки малювали на чорному оксамиті космосу білі смуги, Земля — ширшу, зеленувато-синю.

— Як ви бачите, ми обертаємося навколо подовжньої осі нашої термосної колби. Мені треба знати координати зірок, щоб визначити нашу позицію, а для цього потрібно загальмувати, а ще краще зупинити обертання. На щастя, зовнішній люк розташований назустріч обертанню, тому будь-який викинутий з капсули предмет уповільнить нашу швидкість. Чим більше будуть маса і швидкість цього предмета, тим сильніше сповільниться обертання капсули. Але викидати особливо нічого, в рятувальних капсулах нічого зайвого немає, ось я і хочу скористатися вашим взуттям. Система підтримки температурного режиму працює нормально, так що взуття вам особливо не потрібно. Домовилися?

Сперечатися з Чаком не стали. Взуття відправилося в шлюз разом з порожньою пляшкою, оббивкою стін, різними дрібницями. Чак закрив внутрішній люк, закачав в шлюз повітря, щоб максимально підняти тиск в шлюзі, смикнув рукоятку, що відкриває зовнішній люк. Капсула раптом завертілася, їх кинуло на стінки.

— Даруйте, — Даміан густо почервонів, виявивши, що лежить на Хелені і обіймає її.

Вона посміхнулася, коли їх розкидало в різні боки. Раптове відчуття низу і верху зникло, вони парили по капсулі в невагомості. Чак хмурився, дивлячись на зірки, що повільно пливуть повз ілюмінатор.

— Я думаю, якісь вимірювання зробити вдасться. Якщо ні, доведеться викинути що-небудь ще.

Він витягнув з чохла, що висить на поясі, невеликий прилад, схожий на підзорну трубу, націлив на ілюмінатор, припав до нього оком.

— Мені знадобиться час, так що відпочиньте, — сказав він. — За допомогою цього я можу виміряти кутову відстань до п'яти астрономічних об'єктів. Секстант запам'ятовує кути, а його мікрокомп'ютер може розрахувати наші координати. Але процес цей тривалий. Отже поділіться спогадами, ближче пізнайте один одного. Я ось людина проста, про мене говорити майже нічого. Середня школа в Бронксі, Колумбійський університет, Космічна академія., потім польоти на Місяць. А як щодо тебе, Хелена. Наш друг-англієць сказав, що ти художниця. Що малюєш? Пейзажі? Монументальні полотна? Хелена стиснула губи:

— Я спеціалізуюся на іншому. Мої інструменти — лазери і голограми. Я створюю світлові модулі.

— Я їх бачив, — Чак націлювався на іншу зірку. — У мене від них мерехтить в очах і болить голова. А хто ти, Даміан, грабіжник банків або розтратник?

— Сер!

— Вже пробач мене за це питання, ти стільки бубонів щодо зниклих тридцяти тисяч фунтів. Даміан сплів пальці:

— Я — співробітник англійського посольства. Мені доручили доставити на Землю готівку. Тепер грошей немає..

Чак розсміявся:

— Не дурій. Це усього лише папір, вибух його знищив. Банкноти спишуть і надрукують нові. Даміан посміхнувся:

— Ти, зрозуміло, правий. Але після вибуху я тільки про це і думав. Безглуздо, звичайно.

— У кожного з нас траплялися невдалі дні. Побалакайте між собою пару хвилин, поки я пропущу цифри через цю м'ясорубку.

Розмова обірвалася, як тільки Чак втупився в комп'ютер. Перший шок пройшов, Даміан і Хелена почали обмірковувати незвичну ситуацію. Тишу порушували лише ледь чутне дзижчання вентилятора системи кондиціонування та періодичне клацання комп'ютера. Горіла одна-єдина лампочка. Чорною плямою ілюмінатора пропливали зірки. У капсулі їм було тепло і затишно. Дванадцять футів в довжину, шість — завширшки. Маленький замкнутий світ, забезпечений усім необхідним для підтримки людського життя. А в двох дюймах, за стінкою, нескінченна порожнеча космосу.

— Отже, так, — Чак прибрав секстант в чохол. — Давайте подивимося, яку їжу приготували нам коммі. — Інші посміхнулися жарту.

— А як щодо твоїх цифр? — запитала Хелена. — Де ми?

— Уявлення не маю, — Чак відкинув великий люк у кінці капсули. Втім, не зовсім вірно. Розрахунки показують, що ми десь між Землею і Місяцем. Але я не був у рубці і не знаю, в якій точці знаходився корабель у момент вибуху. Тому почекаємо з годинку, а потім я зроблю нові вимірювання. Порівняння двох точок дозволить визначити напрям

нашого руху і швидкість. Хто-небудь хоче пити? — він витягнув з гнізда одну з двох великих ємностей з водою.

— Я, якщо можна, — відгукнулася Хелена.

— Смокчи, як цицю.

— Мені вже доводилося пити в невагомості, дякую.

— Вибач, мила, забув, що ти досвідчена космічна вовчиця. Їсти будеш? — він дістав пласку коричневу коробочку, втупився на неї. — Начебто колода карт. Хто-небудь може це прочитати?

— Можеш на мене покластися, — Хелена узяла коробочку, мигцем глянула на неї. — Це зневоднені картопляні оладки.

— Зневоднені картопляні оладки.. — Чак сумно похитав головою. — Я починаю схилятися до думки, що іншим людям, що летіли на "Юрії Гагаріні", дуже пощастило.

— Не кажи так, — зупинив його Даміан. — Коли таке кажеш, краще постукати по дереву.

— Гадаю, що в капсулі дерева немає, якщо не враховувати ці оладки.

Коли вони поїли, Чак провів ревізію припасів, відкрив інший люк, щоб подивитися, як у них з киснем. Знову спробував подати сигнал лиха, але сонячна буря продовжувала бушувати. Через годину зробив необхідні вимірювання, ввів результати в комп'ютер.

— Будь я проклятий! — нарешті вигукнув він.

— Щось не так? — запитав Даміан.

— Перевірю ще раз.

І тільки після нових вимірювань і розрахунків він заговорив з ними. Тепер в його голосі гумору не було зовсім.

— Докладаю усе і відразу. У нас неприємності. Так вже сталося, що ми знаходилися за епіцентром вибуху стосовно напряму руху корабля. Тому вибух значною мірою погасив нашу швидкість.

— Я не розумію, про що ти говориш, — вигукнула Хелена.

— Пояснюю. Коли б не вибух, корабель долетів би до Землі за два дні. Але капсула вже не має такої швидкості. Нам буде потрібно від трьох до чотирьох тижнів, щоб наблизитися до Землі і послати сигнал, який буде почутий.

— А що в цьому такого? Звичайно, провести три тижні в цій клітині з двома чоловіками — не кращий варіант..

— Дай мені закінчити. У нас є їжа, хоча без їжі ми можемо обходитися достатньо довго, у нас є вода, працює система рециркуляції. Але ці капсули занадто малі, щоб оснащуватися генераторами переробки вуглекислого газу. Наш кисень закінчиться за два тижні. Ми помремо за тиждень до того, як зможемо послати сигнал лиха, який буде почутий.

— І немає виходу? — запитав Даміан. — Ну, я не знаю. Якщо ми..

— Це нісенітниця! — закричала Хелена. — По радіо ми можемо зв'язатися з Місяцем, Землею, вони вишлють кораблі.

— Усе не так просто, — похитав головою Чак. — Я знаю, які кораблі є на Місяці і який радіус їх дії. Ми вже знаходимося на граничній для них відстані і доки не можемо з ними зв'язатися. Якщо сонячна буря продовжиться ще декілька годин, про них можна забути. До цього часу вони навіть не зможуть прийняти наш сигнал лиха. Отже нас чекає довгий політ до Землі і встановлення зв'язку з однією з орбітальних станцій. А потім доведеться почекати, поки вони визначать наші координати і відправлять до нас корабель. Знову ж таки, йому знадобиться час, щоб долетіти до нас. Три тижні — це абсолютний мінімум, швидше за все нас витягнуть звідси тільки через чотири.

Хелена почала плакати, і він не став зупиняти її. Тому що плакати було про що. Почекав, поки вона заспокоїться, а потім, оскільки жоден начебто не бачив очевидної відповіді, усе їм розтлумачив, сухо і безпристрасно:

— Повітря, яким дихатимуть три людини два тижні, двом вистачить на три, а то і довше. Довгу паузу порушив Даміан:

— Ти розумієш, що говориш? Невже немає іншого виходу?

— Я його шукав, але марно. Це єдиний шлях, який залишає двом з нас хоч якусь надію. Для трьох — вірна смерть. Для двох п'ятдесят на п'ятдесят. Не занадто хороші шанси, але все краще, ніж ніяких.

— Але., хтось повинен померти, щоб двоє вижили.

— Так, інакше не виходить. Даміан глибоко вдихнув:

— І помирати доведеться не тобі. Тільки ти знаєш, як управляти капсулою і поводитися з радіо..

— Ні в якому разі. Хоча, зізнаюся, промайнула у мене думка обставити усе саме так. Управляти капсулою потреби немає. А для того,

щоб навчити вас обох подати по радіо сигнал лиха, мені вистачить і десяти хвилин. Сонячні батареї в порядку, енергії більше ніж досить, тому, як тільки закінчиться буря на Сонці, сигнал обов'язково почують.

— Це., ну., з твого боку це дуже благородно. Ти міг би сказати нам зовсім інші слова, і ми б тобі повірили. У мене, чи знаєш, відразу полегшало на душі. Оскільки про міс Тібловські не йдеться, я залишаюся єдиним добровольцем в небіжчики. А так, ти і я..

— Ні, один з нас трьох, — відрізав Чак.

— Вибач, але ти ж не хочеш сказати, що жінка..

— Хочу і говорю. Це не гра, Даміан, коли жінки і діти сідають в рятувальні шлюпки першими. Я говорю про смерть. Усі життя рівні. Нас тут троє. Я упевнений, що Хелена оцінить твоє благородство, але не думаю, що вона готова їм скористатися. Я правий? — запитав він, повернувшись до жінки.

— Ти кабан, — прошипіла вона. — Жирний, тупий кабан.

— Я помилився, — Чак повернувся до Даміана. — Я видаю наказ і беру на себе відповідальність. Ви обоє можете розписатися, як свідки. Якщо завгодно, зафіксувати свою особливу думку, — Ти хочеш мене убити, я знаю, щоб врятуватися самому, — пискнула Хелена. — Тобі наплювати..

— Будь ласка, не потрібно, — Даміан узяв її за руки, але вона відштовхнула його, і він поплив до протилежної стіни капсули.

— Хто надав тобі право вирішувати, кому жити, а кому помирати?

— Я — офіцер і командир цього корабля, — відрізав Чак. — Є правила і інструкції для подібних ситуацій, і я дав клятву їх виконувати. Це

стандартна процедура, кожен має рівні шанси на виживання, ніякого фаворитизму.

— Це усе слова.

— Ти маєш право залишитися при своїй думці. Проте я згоден з цим правилом і думаю, що справедливіше нічого не вигадано.

— До мене воно не має жодного стосунку.

— Це твій вибір. Але тобі доведеться підкоритися спільному рішенню, як би ти до нього не ставилася, — він повернувся до сполотнілого, як смерть, Даміана, який мовчки слухав їх суперечку. — Поговори з нею, Даміан, може, вона прислухається до тебе. Чи ти з нею згоден?

— Я., чесно кажучи, не знаю. Важко сказати. Але ж вибору у нас немає, так?

— Ніякого.

Раніше у Даміана не виникло б і думки обійняти дівчину, яку він тільки що зустрів, але раніше він і не потрапляв в подібні ситуації. Він міцно притиснув її до себе, а вона ридала у нього на грудях, і йому здавалося, що по-іншому просто і бути не може.

— Давайте з цим покінчимо, — не вгамовувався Чак. — Чекати — найгірше. У мене три однакові пластмасові квадрати, один я помітив хрестом. Подивіться. І три шматки щільного паперу від упаковки з-під їжі. Даміан, загорни кожен квадратик в папір, тільки так, щоб один не відрізнявся від іншого.. Тепер потруси їх в долонях, щоб ти сам не знав, де який квадратик.. Відмінно. Нехай випливають на середину капсули, щоб ми усі могли їх бачити.

Даміан розвів руки, і три загорнутих в обгортковий папір пластмасових квадратика вирушили у вільне плавання. Один став пливти убік, і Даміан підштовхнув його до інших. Люди дивилися на них, не відриваючи очей. Знову сліпий випадок вирішував, кому з них жити, а кому — померти.

— Значить, так, — знову заговорив Чак. — Ми беремо по квадратику. Я останній. У мене в поясі є пігулка смерті, вона входить в стандартний набір космонавта, і той, хто витягне хрест, прийме пігулку через шість годин.. — він поглянув на годинник. — О дев'ятнадцятій нуль-нуль. Все всі зрозуміли і з усім погодилися? Ось і відмінно. Зворотного шляху немає. Згодні?

Щільно стискуючи губи, Даміан кивнув. Хелена нічого не сказала. Застигла, як статуя, лише втупилася в Чака повним ненависті поглядом.

— Значить, вирішено. Пігулка діє миттєво і без жодного болю. Поїхали. Хелена, ти хочеш тягнути першою?

— Ні, — жінка ніяк не могла повірити, що усе це відбувається наяву. — Ти не можеш..

— У нас немає іншого виходу, — Даміан спробував посміхнутися. — Добре, першим тягнутиму я. А ти можеш стати другою.

— Не розгортай, — попередив Чак, коли Даміан протягнув руку і узяв найближчий до нього квадратик. — Давай, Хелена, нікому з нас це не подобається.

Вона не ворухнулася, поки Чак не знизав плечима і сам не потягнувся до квадратиків, що залишилися. Хапнула той, який хотів узяти Чак.

— Це мій.

— Як скажеш, — Чак сухо посміхнувся і узяв останній квадратик. Розгортаємо.

Обоє як і раніше стискували квадратики в кулаці. Чак неквапливо розгорнув свій. Чистий. Хелена ахнула.

— Що, тепер моя черга, — Даміан повільно зняв папір зі свого квадратика. Коротко глянув, знову стиснув в кулаці.

— Ми теж повинні його бачити, — похитав головою Чак.

Даміан розтиснув пальці, щоб показати, що хреста на квадратику немає.

— Я знала, що усе підлаштовано! — закричала Хелена і відкинула від себе загорнутий в папір квадратик. Даміан упіймав його, коли він відскочив від стіни, розгорнув. Усі побачили жирний хрест.

— Мені дуже шкода, — прошепотів Даміан, не піднімаючи очей на Хелену.

— Я думаю, нам усім потрібно випити, — сповістив Чак, дістав з однієї зі стінних шафок пляшку горілки. — У нас ще чотири літри горілки і пора їх використовувати.

Даміан глибоко вдихнув, щоб вигнати тремтіння з голосу.

— Вибач, але мене такий розклад не влаштовує.

Якщо я вийду звідси живим, то мене замучить совість. Я думаю, мені краще зайняти місце Хелени..

— Ні! — уперше крізь зовнішній спокій Чака визирнула злість. Цим зведеться нанівець право чесного вибору. Ти і так ставив на кін своє життя., хіба цього недостатньо? Смерть в космосі частенько справа випадку. Ось і сьогодні усі загинули, а ми випадково врятувалися. І знову поклалися на випадок. Він зробив свій вибір. Питання закрите, — він відкупорив пляшку і подав приклад, одним ковтком висьорбнувши п'яту частину.

Може, для того горілку і тримали в рятувальній капсулі. Хелена, все ще не вірячи в те, що трапилося, випила, тому що пляшку їй протягнули чоловіки, які не наважуються зустрітися з нею поглядом. Випита горілка притуплює почуття. Особлива багато випитої горілки.

Зірки ковзали повз ілюмінатор, термостат підтримував в рятувальній капсулі комфортні двадцять два градуси за Цельсієм, тихенько дзижчав вентилятор системи кондиціонування, забезпечуючи капсулу належною кількість кисню, з кожною хвилиною зменшуючи його запаси.

— Якщо лежиш, обмін речовин сповільнюється, — Чак закрив очі, щоб не бачити ні стін капсули, ні своїх попутників, які забилися в далекий кут. Підніс до губ пляшку з обпалюючою рідиною. — Обмін речовин визначає споживання кисню, а нам потрібно його економити. Не рухатися. Три тижні без їжі. Корисно для здоров'я.. — пластикова пляшка вислизнула з його пальців, що розтиснулися.

— Ні, ні, я не можу, — Хелена, ридаючи, кинулася на груди Даміана. Страх пересилив дію алкоголю.

— Ну що ти, не потрібно так, не потрібно, — Даміан випив, не знаючи, що і робити. Нахилив голову, поцілував її волосся, холодні від сліз щоки, пухкі ніжні губи.

Хелена відреагувала миттєво. Відповіла на поцілунок, притиснулася до нього усім тілом, рухаючи стегнами. Вони поплили по повітрю, злиті в тісних обіймах.

— Я хочу тебе, я не хочу помирати, не можу, не можу, — ридала Хелена. Узяла його руку, запустила собі за пазуху, на теплі, пружні груди. Допоможи мені, допоможи..

Даміан цілував її, охоплений пристрастю. Він знав, що всього в декількох футах від них лежить інший чоловік, але його це не хвилювало. Дивний порятунок, спочатку з загиблого корабля, потім від сліпого випадку, випита горілка, близькість смерті, жар жіночого тіла., напруга, що накопичилася в ньому, вимагала негайного виходу.

— Йди до мене, я тебе хочу, — шепотіла Хелена йому на вухо, потім схопила зубками за мочку. — Я не можу померти. Чому я повинна помирати? Він хоче цього, цей кабан. Тільки він цього хоче. Він хоче смерті, то чом би йому не померти? Чому він не залишив мене на кораблі? Він дав мені життя, а тепер хоче його відняти. І тебе чекає те ж саме, ось побачиш, розправившись зі мною, він знайде спосіб позбавитися від тебе. Тільки за цим він нас і врятував. Не можна вірити ні єдиному його слову. Він — жорстокий монстр, що несе смерть. Він вирішив мене убити. Він хоче мене, а тому збирається мене убити.

— Хелена.. — прошепотів Даміан, коли його член вже входив в бажану гавань.

— Ні! — зойкнула вона і з силою відштовхнула Даміана. Він не зрозумів, знову потягнувся до неї, але вона не підпускала його до себе. — Ні, я не можу, хочу, але не можу. Тільки не при ньому, тільки не перед смертю. Але я так тебе хочу..

І вона залишила його одного, заховалася в далекому кінці капсули. Перед очима Даміана усе пливло, час рухався ривками, то

прискорюючись, то уповільнюючи свій біг. Несподівано Хелена опинилася поруч і сунула щось холодне йому в руку.

Кліпнувши, Даміан опустив голову і побачив на долоні виблискуючий скальпель.

— Зроби це! — прошепотіла вона і потягнула Даміана до космонавта, що хропів.

— ЗРОБИ ЦЕ! — прозвучав голос в його голові, і Даміан, не усвідомлюючи, заніс над Чаком руку із затиснутим в ній скальпелем.

— Сюди, — її палець вказав на пульсуючу на шиї артерію. — Зроби це!

Рука його опустилася.

Пролунало ревіння пораненого звіра. Протверезівши від болю, миттєво прокинувшись, Чак сів, махаючи руками. Скальпель на дюйм встромився в м'яз, від рани по повітрю пливли червоні сфери.

Руки Чака потягнулися до Даміана і прийнялися методично його бити. Космонавтів вчили битися в невагомості. Однією рукою Чак тримав Даміана за шию, а другою завдавав ударів, що перетворювали обличчя на криваве місиво. Даміан намагався відбитися, але у нього нічого не виходило. А над сутичкою дзвенів голос Хелени :

— Він намагався убити тебе, Чак, він хотів оволодіти мною, але я йому відмовила. Ось він і спробував убити тебе уві сні. Боягуз! Він намагався зґвалтувати мене., убий його.., викинь його з капсули. Сюди, в шлюз! вона відкрила внутрішній люк: запам'ятала, як це робив Чак. У шлюзі вистачало місця для однієї людини. — Сюди його!

Слова проникли крізь пелену люті, що оповила мозок Чака. Ну, звичайно, саме це він і хотів зробити. Не відпускаючи шию Даміана, Чак потягнув його до люка, почав запихати в шлюз. Скальпель випав з м'яза, червоних сфер стало більше.

Тіло Даміана обм'якнуло, Чак засунув в шлюз його ноги, руку.

— Я сам, — голос Даміана звучав рівно і спокійно. — Усе нормально. Я сам. Я на це заслужив.

Щось в його тоні насторожило Чака, він ослабив хватку.

— Це справедливо, — продовжив Даміан. — Я на тебе напав, зізнаюся, я хотів тебе убити. І неважливо, що вона використовувала своє тіло, як приманку, щоб змусити мене піти на вбивство, обіцяла усе., а потім перекинулася на твою сторону, побачивши, що у мене нічого не вийшло. Рішення я приймав сам, значить, і повинен відповідати за свої вчинки..

— Не вір йому, він бреше! — волала Хелена.

— Ні, у мене немає причини брехати. Я займаю твоє місце, Хелена, так вже, будь ласка, не обмовляй мене. Я намагався його убити заради тебе., і себе.

— Вона хотіла, щоб ти мене вбив? — прогарчав Чак.

— Ви обоє хочете моєї смерті! — закричала Хелена, зірвала важкий комп'ютер з поясу Чака, і з усією силою опустила на його голову.

***

— Тобі давно пора опритомніти, — донісся до нього голос Даміана. — Випий.

Чак відчув пов'язку на шиї, підніс сосок до губ, випив води, озираючись.

— І довго я пролежав?

— Приблизно дев'ять годин. Втратив трохи крові плюс отримав струс мозку.

— Ми удвох?

— Цілком вірно, — Даміан більше не посміхався. — Може, я щось зробив неправильно, але питання закрите. Я намагався убити тебе. Мені це не вдалося, і ти, що абсолютно справедливо, спробував убити мене. Але ми обоє не змогли довести справу до кінця. Може, я десь і помиляюся, але мені здається, що ми квити і взаємних претензій у нас бути не повинно.

— Я начебто і не скаржився. А де Хелена? Даміан похнюпився:

— Ну., коли шість годин минули, вона погодилася тягнути жереб. І знову програла. Напала на мене зі скальпелем. На жаль, твій комп'ютер повністю вийшов з ладу. Мені довелося його викинути.

— Страхова компанія відшкодує вартість, — просипів Чак. Господи, шия-то болить. І голова.

— Ти думаєш, ми виберемося? — запитав Даміан.

— Шансів на це значно більше, чим дев'ять годин тому.

— Мабуть. Може, вищі сили оцінять благородство міс Тібловські. Після таких жертв.. — він подивився в чорноту за ілюмінатором. — Як ти думаєш, коли ми виберемося звідси, ми повинні згадати про Хелену?

— Яку Хелену? — перепитав Чак. — При вибуху "Юрія Гагаріна" загинули сімдесят чотири людини. Тільки нам і вдалося врятуватися.